Concept-programmabegroting 2027-2030

Registratienummer: 201727118

30 april 2026

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3

2. Beleidsbegroting 6

2.1 Wat we willen bereiken 6

2.2 Wat we daarvoor gaan doen 6

2.2.1 Dienstverlening aan inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties 7

2.2.2 Ontwikkelingen organisatie, HR en professionaliteit 8

2.2.3 Versterken financiële functie 8

2.2.4 Uitvoering geven aan participatie 9

2.2.5 Informatievoorziening, Digitalisering en Innovaties 9

2.2.6 Bestuurlijke en externe ontwikkelingen 9

2.2.7 Mogelijke Liemerse herindeling 10

2.2.8 Ontwikkelingen Sociaal Domein – Sterke lokale teams 11

2.2.9 Nieuwe wensen 11

2.3 Paragrafen 13

2.3.1 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing 13

2.3.2 Paragraaf Financiering 16

2.3.3 Paragraaf Bedrijfsvoering 17

2.3.4 Personeel 17

2.3.5 Organisatie, personeel en sturing 18

2.3.6 Informatievoorziening, Digitalisering en Innovaties 19

2.3.7 Kostenbeheersing, efficiëntie en wendbaarheid 21

2.3.8 Overige ontwikkelingen bedrijfsvoering 22

2.3.9 Openbaarheidsparagraaf 23

3. Financiële begroting en toelichting 25

3.1 Financiële meerjarenbegroting 25

3.2 Toelichting op de financiële meerjarenbegroting 25

3.3 Toelichting op de bijdragen van de gemeenten 32

3.3 Geprognosticeerde meerjarenbalans 33

3.4 Vervangingsinvesteringen 34

3.5 Baten en lasten per taakveld – volgt nog 35

1. Inleiding

Voor u ligt de concept-programmabegroting 2027–2030 van de gemeenschappelijke regeling 1Stroom.

1Stroom ondersteunt met ruim 350 medewerkers de colleges en raden van de gemeenten Duiven en Westervoort bij het realiseren van hun bestuurlijke ambities en verzorgt de gemeentelijke dienstverlening aan inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Daarmee vervult 1Stroom een centrale rol in het functioneren van het lokaal bestuur en in de uitvoeringskracht van beide gemeenten.

De begroting van 1Stroom kent één programma: Dienstverlening. Dit programma omvat de ondersteuning van de gemeentelijke besturen, de dienstverlening aan samenleving en organisatie en de interne bedrijfsvoering die hiervoor noodzakelijk is. 1Stroom voert geen eigenstandig beleid; beleidskeuzes en programmabudgetten maken onderdeel uit van de gemeentelijke begrotingen van Duiven en Westervoort. Deze begroting bevat om die reden uitsluitend middelen voor de bedrijfsvoering en richt zich primair op de randvoorwaarden waarbinnen beleidsambities kunnen worden gerealiseerd. Dat betekent dat het zwaartepunt van de begroting ligt bij de inrichting, beheersing en doorontwikkeling van de organisatie en haar ondersteuning, en dat de paragraaf Bedrijfsvoering nadrukkelijker is uitgewerkt dan het beleidsdeel.

De kosten voor deze bedrijfsvoering worden op basis van een vastgestelde verdeelsleutel ten laste gebracht van beide gemeenten. Voor de jaarschijf 2027 bedraagt deze verdeelsleutel net als in 2026 61% voor de gemeente Duiven en 39% voor de gemeente Westervoort, conform de systematiek die medio 2024 is bepaald. De verdeelsleutel is geactualiseerd op basis van de gegevens uit de septembercirculaire 2025. De kosten voor de grondexploitaties van beide gemeenten vormen hierop een uitzondering, deze worden separaat per gemeente verrekend.

In de periode 2027 en verder ligt de nadruk op het borgen van continuïteit in de dienstverlening, het beheersbaar houden van de bedrijfsvoeringskosten en het verder versterken van randvoorwaarden zoals financiële sturing, integriteit, informatievoorziening en digitale weerbaarheid. Ontwikkelingen die in eerdere jaren zijn gestart, zijn in deze begroting uitsluitend opgenomen voor zover zij relevant zijn voor keuzes, inzet en effecten vanaf 2027. Per 1 januari 2026 is de organisatieontwikkeling geëffectueerd, waarmee meer wordt ingezet op aandacht voor de mensen, eigenaarschap voor de inhoud én strategische kwaliteit. De uitgangspunten hiervan zijn ook in 2027 leidend voor onze dienstverlening en bedrijfsvoering.

Daarbij is in deze begroting uitgegaan van de huidige organisatie-inrichting en de daarop afgestemde dienstverlening aan beide gemeenten. Dit resulteert in een begroting waarin de bestaande dienstverlening wordt gecontinueerd en waarin financieel rekening is gehouden met autonome ontwikkelingen. Dit vormt een stabiel vertrekpunt voor de komende bestuursperiode.

Tegelijkertijd is deze programmabegroting opgesteld in een periode waarin nieuwe colleges en raden aantreden. Nieuwe bestuurlijke ambities kunnen leiden tot aanvullende opdrachten voor 1Stroom. De mate waarin deze kunnen worden uitgevoerd, is afhankelijk van de beschikbare capaciteit, financiële ruimte en prioritering. Bij een stapeling van opgaven is fasering, herprioritering of

aanvullende financiering noodzakelijk om de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening te waarborgen.

Naast deze bestuurlijke dynamiek loopt het besluitvormingstraject rond een mogelijke Liemerse herindeling. Hoewel hierover op het moment van opstellen van deze begroting nog geen definitieve besluiten zijn genomen, is het aannemelijk dat dit traject – afhankelijk van de vervolgbesluitvorming – vanaf 2027 toenemende effecten heeft op de bedrijfsvoering van 1Stroom.
Deze effecten kunnen zich onder meer voordoen in de vorm van extra coördinatie- en afstemmingsvraagstukken, toenemende bestuurlijke en ambtelijke druk en voorbereidende werkzaamheden gericht op harmonisatie van beleid, processen en systemen. Deze inzet vraagt ruimte in de bedrijfsvoering, terwijl de reguliere dienstverlening onverminderd moet worden voortgezet. Eventuele aanvullende capaciteits- of financiële consequenties worden pas in beeld gebracht zodra hierover bestuurlijke duidelijkheid bestaat.

Ontwikkelingen organisatie
Na de invoering van de nieuwe organisatiestructuur per 1 januari 2026 bevindt 1Stroom zich in 2027 in de fase waarin de organisatieontwikkeling nader tot optimalisatie moet komen. De basis die in 2026 is gelegd – onder andere door het verduidelijken van rollen, verantwoordelijkheden en aansturing – vormt het vertrekpunt voor verdere professionalisering van de wendbaarheid van de organisatie. Concreet betekent dit dat we in 2027 willen zien dat 1Stroom een nog plezieriger werkgever is,

In 2027 ligt de nadruk op het verder laten werken en borgen van deze nieuwe manier van organiseren. Het Management Development Programma, dat grotendeels in 2026 wordt uitgevoerd, levert hiervoor een essentieel fundament. In 2027 ligt de focus op het verzilveren en bestendigen van de opbrengsten van dit programma. Deze opbrengsten dragen bij aan een gedeeld beeld van leiderschap, eenduidige sturing en een versterkte samenwerking tussen directie, domeinmanagers en teammanagers. Daarmee wordt in 2027 en de daaropvolgende jaren verder gebouwd aan eigenaarschap, besluitvaardigheid en strategisch vermogen binnen de organisatie.
Ook het herijkte strategisch HR-beleid wordt in 2027 toegepast en doorvertaald naar de praktijk. Dit beleid verbindt de ambities van 1Stroom op de langere termijn aan de ontwikkeling en inzet van medewerkers. De focus ligt daarbij op duurzame inzetbaarheid, vakmanschap, talentontwikkeling en het beter benutten van aanwezige kwaliteiten, zodat de organisatie ook op termijn over de juiste capaciteiten beschikt.

De pijlers onder de organisatieontwikkeling, te weten aandacht, eigenaarschap en strategisch vermogen krijgen in 2027 nadrukkelijker vorm in het dagelijks handelen van medewerkers en leidinggevenden. De focus verschuift daarmee van inrichting naar werking: van het opzetten van structuren en kaders naar het verdiepen, toepassen en bestendigen ervan in teams, management en ondersteunende processen.

Deze fase is bepalend voor de mate waarin 1Stroom in staat is om de komende jaren bestuurlijke ambities op een betrouwbare en realistische manier te ondersteunen, in een context waarin maatschappelijke opgaven toenemen, de druk op capaciteit groot is en flexibiliteit en professionaliteit steeds belangrijker worden. Tevens leggen we hiermee een belangrijke basis voor de wijze waarop

het huidige 1Stroom straks onderdeel wordt van een grotere gemeentelijke organisatie, namelijk een bijna 100.000 inwoners gemeente.

Financiële samenvatting

De kostenontwikkeling bij 1Stroom wordt grotendeels bepaald door de loonindexatie en de uitbreidingen van werkzaamheden en taken die de deelnemende gemeenten 1Stroom opdragen.

In de begroting 2026 zijn extra middelen gevraagd voor de ontwikkeling van de organisatie. Deze investeringen in de kwaliteit van de organisatie verdienen zich naar verwachting vanaf 2028 terug door een efficiëntere werking van het ambtelijk apparaat (met een efficiencyslag oplopend tot 3% in 2028/2029). De extra middelen zijn inmiddels vertaald in extra formatieplaatsen. Ook is een eerste deel van de efficiencybesparing ingevuld.
Buiten deze verwachte besparing als gevolg van de organisatieontwikkeling, heeft 1Stroom in 2026 nog 1% van de kosten aan besparing ingeboekt. Deze zijn gezocht in de randvoorwaardelijke kosten, met als ambitie de aantrekkelijkheid van de organisatie daarbij zo min mogelijk te raken. Deze besparing is inmiddels vrijwel geheel gerealiseerd en wordt in 2027 gecontinueerd. Een nadere toelichting hierop is te vinden in het financiële gedeelte van de begroting in hoofdstuk 3.

Samenvatting kostenontwikkeling meerjarenbegroting 2027 t.o.v. begroting 2026				
	2027	**2028**	**2029**	**2030**
CAO loonstijging	1.561.441	2.807.047	4.107.947	5.377.941
Wijzigingen in formatie	-6.200	-454.600	-1.141.400	-1.141.400
Incidentele frictiekosten organisatieontwikkeling	-300.000	-300.000	-300.000	-300.000
Organisatieontwikkeling efficiencybesparing	-300.000	-600.000	-600.000	-600.000
Ingevulde besparingen niet gerelateerd aan organisatieontwikkeling	-270.000	-270.000	-270.000	-270.000
Afname stelpost besparingen niet gerelateerd aan organisatieontwikkeling	270.000	270.000	270.000	270.000
Incidenteel voordeel energielasten	-77.000			
Nieuwe wensen	499.953	499.953	499.953	499.953
Overige mutaties	7.906	27.433	43.114	31.025
Totale kostenontwikkeling tov begroting 2026	**1.386.099**	**1.979.833**	**2.609.614**	**3.867.519**
Dekking buurtsportcoaches uit Brede SPUK/AZWA	-210.000	-210.000	-210.000	-210.000
Netto kostenontwikkeling tov begroting 2026	**1.176.099**	**1.769.833**	**2.399.614**	**3.657.519**

2. Beleidsbegroting

Programma dienstverlening
De begroting van 1Stroom kent 1 programma, dienstverlening welke bestaat uit meerdere aspecten:

- dienstverlening aan de samenleving: inwoners, bedrijven, organisaties, andere overheden;
- dienstverlening aan de besturen: de colleges en de raden van Duiven en van Westervoort;
- interne dienstverlening/bedrijfsvoering.

2.1 Wat we willen bereiken

Programmadoelstelling
1Stroom wil een betrouwbare partner zijn die optimale en passende dienstverlening biedt aande gemeenten Duiven en Westervoort. Hiermee versterken we de positie van de gemeente als eerste overheid.

Missie en Visie
Een veerkrachtige organisatie middenin een vitale samenleving.

Wij zijn een betrouwbare en betrokken partner die bijdraagt aan een samenleving waarin het goed leven en werken is. Wij ondersteunen mensen bij het nemen van verantwoordelijkheid voor hun welbevinden. Met gebundelde energie, kennis én plezier vinden we oplossingen voor de uitdagende vraagstukken van de twee gemeentebesturen waarvoor wij werken.

2.2 Wat we daarvoor gaan doen

1Stroom ondersteunt de gemeenten Duiven en Westervoort bij het realiseren van hun bestuurlijke ambities en verzorgt de gemeentelijke dienstverlening aan inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. In 2027 ligt de nadruk op continuïteit en voorspelbaarheid in die dienstverlening, in een context waarin de maatschappelijke opgaven, bestuurlijke dynamiek en financiële druk toenemen.

In het dagelijks werk laten we ons leiden door de kernwaarden vertrouwen, aandacht en verantwoordelijkheid.

1Stroom doet dit door:

- een actieve rol te vervullen in het publieke domein;
- in te spelen op de bewegingen in de samenleving;
- beleid, regels en werkafspraken dienend te laten zijn aan de leefwereld van de mensen;
- mensen met initiatieven met elkaar te verbinden;
- energie te steken in goede relaties vanuit een open houding;
- dingen mogelijk te maken (met aandacht, kennis, advies, dialoog, ruimte, geld);
- ruimte te bieden aan passende oplossingen;
- nieuwe samenwerkingsvormen te creëren;
- integer te handelen en zuinig te zijn met belastinggeld;
- te investeren in kennis en vakmanschap;
- aandacht te hebben voor de plaatselijke culturen.

Prioriteiten in 2027
De prioriteiten voor de beleidsperiode 2027–2030 zijn:

- Bestendigen van betrouwbare dienstverlening aan inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, met aandacht voor bereikbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit.
- Versterken van de ondersteuning van colleges en raden door voorspelbare planning, heldere advisering en realistische uitvoering.
- Doorontwikkelen van een slagvaardige organisatie met duidelijke aansturing, eigenaarschap en professioneel vakmanschap.
- Versterken van de financiële functie en sturingsinformatie als basis voor beheersing en verantwoording.
- Beheersing van bedrijfsvoeringskosten, met ruimte voor noodzakelijke investeringen in kwaliteit en continuïteit.

De beleidsparagraaf beschrijft op hoofdlijnen de inhoudelijke focus en prioriteiten voor 2027. De nadere uitwerking van organisatie, processen, systemen en middelen is opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering.

2.2.1 Dienstverlening aan inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties

De dienstverlening aan inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties vormt het hart van het werk van 1Stroom. In 2027 blijft de inzet gericht op het betrouwbaar uitvoeren van gemeentelijke taken en het verder verbeteren van de kwaliteit en toegankelijkheid van de dienstverlening.

In 2027 ligt de focus daarbij op:

- duidelijke en begrijpelijke schriftelijke communicatie;
- goede bereikbaarheid en klantvriendelijkheid;
- zorgvuldige en tijdige afhandeling van verzoeken en besluiten;
- het structureel toepassen van participatie bij beleid en uitvoering;
- uitvoering van de Wet open overheid (Woo).

Concreet betekent dit dat signalen en vragen uit de samenleving structureel worden verzameld, geanalyseerd en opgevolgd. In het sociaal domein richten we de toegang beter in zodat ondersteuningsvragen van inwoners sneller en passender worden opgepakt. Meldingen over de openbare ruimte worden via Fixi geregistreerd en afgehandeld. Met behulp van het Fixi-dashboard heeft 1Stroom continu inzicht in aantallen meldingen, afhandelingstermijnen en terugkerende knelpunten. Dit maakt het mogelijk om gericht bij te sturen, prioriteiten te stellen en verbetermaatregelen te treffen waar dat nodig is.

Daarnaast worden gegevens uit klachten, bezwaar- en beroepsprocedures en Woo-verzoeken benut om patronen te herkennen en werkprocessen te verbeteren. Door deze datagedreven manier van werken wordt dienstverlening niet alleen zorgvuldig uitgevoerd, maar ook continu gemonitord en verder ontwikkeld. Zo kan 1Stroom beter en proactiever inspelen op signalen uit de samenleving en de kwaliteit en transparantie van de dienstverlening versterken.

De dienstverlening wordt daarmee niet alleen betrouwbaar, maar ook transparanter en beter afgestemd op de leefwereld van inwoners en organisaties.

Op basis van de visie op dienstverlening (die in 2026 wordt herijkt) worden verbeterplannen opgesteld en uitgevoerd.

2.2.2 Ontwikkelingen organisatie, HR en professionaliteit

Na de invoering van de nieuwe organisatiestructuur per 1 januari 2026 staat 2026 in het teken van het leggen van een stevige basis voor de verdere professionalisering en wendbaarheid van 1Stroom. In 2027 verschuift de focus van inrichting naar werking en borging.

De organisatieontwikkeling richt zich beleidsmatig op:

- duidelijke aansturing en verantwoordelijkheidsverdeling;
- versterking van eigenaarschap en resultaatgericht werken;
- strategisch vermogen binnen management en organisatie;
- aandacht voor medewerkers.

Deze uitgangspunten vormen het kader voor verdere keuzes in HR-beleid, ontwikkeling van leidinggevenden en inrichting van de bedrijfsvoering.

De drie pijlers onder de organisatieontwikkeling, aandacht, eigenaarschap en strategisch vermogen krijgen in 2027 verder concreet vorm in het dagelijks handelen van medewerkers en leidinggevenden.

2.2.3 Versterken financiële functie

De afgelopen jaren heeft 1Stroom hard gewerkt om de financiële functie op orde te krijgen. Met de financiële functie bedoelen we niet alleen het team Financiën, maar ook de wijze waarop budgethouders, managers, directeuren, bestuurders en andere collega's invulling geven aan hun rol in het sturen en verantwoorden op financieel gebied, gedurende de gehele P&C-cyclus.

Een robuuste financiële functie is essentieel voor de betrouwbaarheid en voorspelbaarheid van de overheid.

Deze versterking is ook van groot belang in het licht van de bestuurlijke herindeling. Een sterke financiële functie draagt bij aan een stabiele uitgangspositie, transparantie over financiële risico's en een realistisch inzicht in structurele baten en lasten. Dit vergroot het vertrouwen van bestuur en partners en vormt een noodzakelijke basis voor zorgvuldige besluitvorming in aanloop naar en na de herindeling. Daarmee ondersteunt de financiële functie niet alleen de reguliere sturing en verantwoording, maar ook de bestuurlijke continuïteit en slagkracht van de organisatie.

De problematiek die 1Stroom bij de start kende, is in die hevigheid achter de rug. Tegelijkertijd blijft het, mede door mobiliteit en wisselingen in het personeelsbestand, een uitdaging om kennis vast te houden en verder te ontwikkelen. Binnen de huidige formatie is het bijvoorbeeld lastig om de drie P&C-cycli structureel en kwalitatief goed te verzorgen.

In 2027 blijft het versterken van de financiële functie een belangrijk beleidsthema.

De inzet is gericht op:

- betere grip op financiën en uitvoering;
- tijdige en kwalitatief goede sturingsinformatie;
- versterking van het vertrouwen in financiële processen en verantwoording.

De verdere uitwerking en implementatie van verbeteringen vindt plaats binnen de paragraaf bedrijfsvoering.

2.2.4 Uitvoering geven aan participatie

Participatie vormt een belangrijk uitgangspunt in het gemeentelijk beleid van Duiven en Westervoort. Beide gemeenten hechten eraan inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties tijdig te betrekken bij beleidsvoorbereiding en besluitvorming, zodat beleid beter aansluit bij de leefwereld, behoeften en ervaringen van inwoners.

Als gevolg van de Wet versterking participatie op decentraal niveau dienen gemeenten hun inspraakverordening te vervangen door een participatieverordening. Deze nieuwe verordening treedt per 1 januari 2027 in werking. Hiermee krijgt participatie een steviger en structureler plaats binnen gemeentelijke besluitvorming.

In 2026 is gewerkt aan de totstandkoming van de verordening, met betrokkenheid van inwoners, raad, college en ambtelijke organisatie. De focus voor 2027 ligt op:

- het borgen van participatie als vast onderdeel van beleid en uitvoering;
- het toepassen van passende participatievormen per beleidsproces;
- het bieden van duidelijkheid aan inwoners en organisaties over hun positie en rol;
- het monitoren en evalueren van participatieprocessen om werkwijzen verder te verbeteren;
- het versterken van de kwaliteit en legitimiteit van besluitvorming.

De uitvoering van participatie vindt plaats binnen de bestaande financiële kaders.

2.2.5 Informatievoorziening, Digitalisering en Innovaties

De dienstverlening van gemeenten is in toenemende mate afhankelijk van goed werkende ICT-systemen en een betrouwbare informatievoorziening. Digitalisering wordt daarbij nadrukkelijk ingezet als middel om dienstverlening te ondersteunen en de bedrijfsvoering beheersbaar te houden.

In 2027 ligt de focus niet op grootschalige nieuwe investeringen, maar op het versterken en beter benutten van bestaande voorzieningen.

Voor 2027 is de focus gericht op de volgende aspecten:

- digitalisering die ondersteunend is aan dienstverlening;
- zorgvuldigheid rondom innovatie, veiligheid en ethiek.

2.2.6 Bestuurlijke en externe ontwikkelingen

De inzet van 1Stroom in 2027 wordt mede bepaald door externe ontwikkelingen, zoals veranderende wet- en regelgeving en de druk op gemeentefinanciën. Daarnaast treden in 2026 nieuwe colleges en raden aan, die mogelijk aanvullende ambities formuleren.

De uitvoerbaarheid hiervan is afhankelijk van beschikbare capaciteit, financiële ruimte en prioritering. Bij stapeling van opgaven is fasering, herprioritering of aanvullende financiering noodzakelijk. Tegelijkertijd is het uitvoeren van de bestuurlijke wensen van beide gemeenten 'core business' van 1Stroom. De agenda die bestuurlijk wordt uitgerold, zal hoe dan ook een plek krijgen binnen het directieplan, de domeinplannen en de teamplannen voor 2027 en verder.

2.2.7 Mogelijke Liemerse herindeling

Hoewel de vier gemeenteraden begin 2026 in principe hebben ingestemd met het streven om per 1 januari 2029 één Liemerse gemeente te vormen, is een herindeling bij het schrijven van deze concept-begroting nog niet definitief. De bestuurlijke besluitvorming hierover verloopt in meerdere stappen, die ook voor de bedrijfsvoering van 1Stroom relevant zijn.

In oktober 2026 beslissen de gemeenteraden over het herindelingsontwerp, gevolgd door een definitieve beslissing over het herindelingsadvies in maart 2027. Deze momenten zijn richtinggevend voor de mate waarin 1Stroom vanaf 2027 voorbereidende werkzaamheden moet intensiveren.

Indien de gemeenten instemmen met voortzetting van het herindelingstraject, betekent dit dat vanaf dat moment gezamenlijk wordt toegewerkt naar één nieuwe organisatie die per 1 januari 2029 operationeel is. Voor 1Stroom brengt dit vanaf 2027 een toenemende belasting van de bedrijfsvoering met zich mee. Hierbij gaat het onder meer om voorbereidende activiteiten op het gebied van:

- harmonisatie van beleid, processen en systemen;
- bestuurlijke en ambtelijke advisering;
- financiële en juridische afstemming;
- HR-vraagstukken en organisatie-inrichting.

Deze werkzaamheden komen bovenop de reguliere ondersteuning van de gemeenten en vragen om zorgvuldige prioritering binnen de beschikbare capaciteit.

Daarnaast leidt een definitieve keuze voor een Liemerse herindeling ertoe dat de deelnemende gemeenten onder preventief toezicht van de Gedeputeerde Staten komen te staan op grond van de Wet algemene regels herindeling (Wet ARHI). Dit toezicht gaat in na besluitvorming over het herindelingsontwerp. Voor 1Stroom betekent dit dat financiële besluitvorming en verantwoording aan extra eisen moeten voldoen, wat aanvullende inspanning vraagt in de financiële functie en de P&C-cyclus.

Zolang de besluitvorming over de herindeling niet is afgerond, zijn de exacte gevolgen voor de bedrijfsvoering van 1Stroom nog niet concreet te ramen. Deze effecten zijn daarom niet verwerkt in de voorliggende begroting. Zodra hierover bestuurlijke duidelijkheid bestaat, worden de consequenties voor capaciteit, prioritering en middelen separaat inzichtelijk gemaakt en betrokken bij de verdere afweging.

2.2.8 Ontwikkelingen Sociaal Domein – Sterke lokale teams

Binnen het Sociaal Domein loopt een meerjarig project gericht op het verbeteren van de toegang tot het sociaal Domein. In zogeheten sterke lokale teams moet door middel van triage worden vastgesteld of een ondersteuningsvraag van een inwoner enkelvoudig of meer complex is. Ondersteuning kan dan integraal en op maat worden ingezet. De nadruk komt te lichten op adequate regievoering. Lichte begeleiding wordt meer vanuit de eigen formatie geboden in plaats van uitbesteed aan samenwerkingspartners. Deze ontwikkeling kan er enerzijds toe leiden dat de formatie stijgt omdat meer taken in eigen beheer worden uitgevoerd. Ook is het mogelijk dat de loonsom stijgt, bijvoorbeeld omdat regievoering en triage om inzet van beter gekwalificeerde (en daardoor hoger inschaalde) medewerkers vragen. Anderzijds valt te verwachten dat de kosten gaan dalen doordat er meer taken in eigen beheer worden uitgevoerd en omdat er, als gevolg van adequate triage, minder of minder dure inzet van samenwerkingspartners wordt gevraagd.

2.2.9 Nieuwe wensen en andere invulling functies

In deze begroting zijn een aantal nieuwe wensen opgenomen en ook een aantal aanpassingen van bestaande functies. Een deel hiervan is kosten neutraal voor de deelnemende gemeenten, omdat er sprake is van een kostenverschuiving van de gemeenten naar 1Stroom. De nieuwe wensen betreffen de toevoeging van een 4de teammanager Sociaal Domein en een privacy officer.
De buurtsportcoaches en de accountmanager vastgoed zijn bestaande functies, waarvan voorgesteld wordt deze anders in te vullen.

Leidinggevende Sociaal Domein
In de Voorjaarsnota's 2025 en het najaar van 2025 is besloten tot uitbreiding van de formatie aan de Sociaal Domein om de uitvoering te versterken. Gevolg van die mutaties is dat de uitvoerende teams binnen het SD inmiddels (ruim) boven het aantal medewerkers uitkomen, dat een teammanager kan aansturen. De span of control van de teammanagers wordt fors overschreden. In de toevoegingen van formatie is geen rekening gehouden met deze extra belasting van de teammanagers.

Daarnaast valt te verwachten dat de formatie van deze teams de komende jaren verder toeneemt. Het Sociaal Domein staat aan de vooravond van grote veranderingen (verbetering toegang/sterke lokale teams) die aandacht van de teammanagers vragen en waarschijnlijk leiden tot meer werk aan de uitvoeringskant.

Gezien de formatieve groei binnen het Sociaal Domein, de uitdagingen die eraan komen voor het domein én de uitgangspunten van de organisatieontwikkeling wordt voorgesteld een vierde teammanager aan de formatie van het Sociaal Domein toe te voegen.

Privacy Officer
In de huidige situatie worden uitvoerende privacytaken door het ontbreken van een Privacy Officer (PO) door de Functionaris gegevensbescherming (FG) uitgevoerd.
De AVG schrijft voor dat de FG geen taken of functies mag vervullen die leiden tot belangenconflicten, met andere woorden: hij zij mag geen werkzaamheden uitvoeren waarover hijzelf toezicht moet houden. Vermenging van de functies brengt het risico met zich mee dat de onafhankelijkheid van de FG niet volledig kan worden gewaarborgd.

Om te zorgen dat de GR 1Stroom weer voldoet aan de geldende privacywetgeving en om de implementatie van privacymaatregelen en procedures te waarborgen, is het noodzakelijk om de functie van Privacy Officer (PO) in te vullen. Indien we dit niet doen, werken we niet rechtmatig en lopen we bovendien kans op claims. De PO zal fungeren als de interne expert op het gebied van privacy en gegevensbescherming en een cruciale rol spelen in het naleven van de wet en regelgeving, bijvoorbeeld op het gebied van Data Protection Impact Assessments (DPIA's), datalekken en registerbeheer en daarmee de FG ondersteunen. Hierdoor wordt de naleving van de AVG versterkt, de organisatie beter gefaciliteerd en de onafhankelijkheid van de FG gewaarborgd.

De invulling van deze functie kost structureel ruim € 84.000.

Buurtsportcoaches in eigen dienst
Binnen de gemeenten Duiven en Westervoort wordt sinds 2012 gebruik gemaakt van externe inhuur voor de inzet van buurtsportcoaches. Op dit moment gaat het nog om 2.3 fte die ingehuurd wordt. Deze inzet is ontstaan vanuit tijdelijke behoefte, maar de werkzaamheden zijn inmiddels structureel en maken een vast onderdeel uit voor de uitvoering van sport-, gezondheid-, en preventiebeleid van de gemeenten.

De buurtsportcoaches vervullen een verbindende rol tussen inwoners, sportverenigingen, scholen, welzijnsorganisaties en zorgpartners en leveren een belangrijke bijdrage aan een gezonde en vitale samenleving en zijn niet meer weg te denken binnen de gemeenten Duiven en Westervoort. Daarnaast zijn zij van groot belang voor de uitvoering van de huidige Brede SPUK, vanaf 2027 AZWA, binnen het sociaal domein.

Het in dienstnemen van de buurtsportcoaches biedt diverse voordelen, zoals betere aansturing en samenwerking en minder risico m.b.t. schijnzelfstandigheid. Ook is de inzet van eigen medewerkers goedkoper dan van externen, waardoor meer inzet kan worden gerealiseerd tegen dezelfde kosten.

Deze wens is kostenneutraal omdat de kosten nu ook al worden gemaakt, maar dan in de deelnemende gemeenten. Feitelijk gaat het om een verschuiving van de begrote kosten en inkomsten uit de Brede Spuk c.q. AZWA vanuit de gemeentebegrotingen naar de begroting van 1Stroom. Per saldo gaat het om een verschuiving van circa € 210.000 aan lasten en baten.

Accountmanager vastgoed
Sinds begin 2024 wordt de rol van accountmanager fulltime ingehuurd. Aanleiding hiervoor was een sterk verslechterde relatie tussen huurders en de gemeente als eigenaar van de maatschappelijke panden. Vanaf dat moment is sterk ingezet op het versterken van relatiemanagement en het herstellen van vertrouwen.
De inzet van de accountmanager heeft hierin een cruciale rol gespeeld. Inmiddels is de relatie met huurders aantoonbaar verbeterd en geven huurders aan de rol van accountmanager als zeer waardevol te ervaren. Het lijkt dan ook geen optie deze rol te schrappen.

De accountmanager vervult een sleutelrol in het onderhouden van relaties met huurders en het actief beheren van de vastgoedportefeuille. Deze positie maakt het mogelijk om in het kader van een

financieel gezonde exploitatie in te zetten op flexibilisering van de verhuur, zoals tijdelijk gebruik en multifunctionele inzet van ruimten. Door goed relatiemanagement en zicht op de markt kan snel worden ingespeeld op kansen en leegstand worden beperkt. Dit draagt direct bij aan het borgen én vergroten van de huurinkomsten.

De functie van accountmanager wordt daarom als noodzakelijk gezien. Uit kostenoverwegingen en om het behoud van kennis binnen de organisatie te borgen is het wenselijk de functie vast in te vullen. De functie van accountmanager was tot nu toe niet in de formatie opgenomen en werd gedekt uit incidentele overschotten binnen 1Stroom. Er zijn geen structurele middelen om de kosten te dekken, maar de posten waar de functie tot op heden (op inhuurbasis) uit werd gedekt zouden bij een betere borging niet meer nodig zijn. Daarmee is er op de personeelsbegroting sprake van uitbreiding, maar niet in de totale uitgaven van 1Stroom. Deze functie werd tot nog toe immers ook gefinancierd. Er is daarmee sprake van een reparatie in de financiering.
De invulling van deze functie kost structureel circa € 103.000.

(x € 1.000)

Nieuwe wensen en aanpassingen functies	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029	begroting 2030
Nieuwe wensen begroting 2027				
4de teammanager Sociaal Domein	103	103	103	103
Privacy officer	84	84	84	84
Totaal van nieuwe wensen	**187**	**187**	**187**	**187**
Reparatie/andere invulling functies"				
Buurtsportcoaches in eigen dienst	210	210	210	210
Accountmanager vastgoed	103	103	103	103
Dekking buurtsportcoaches uit Brede Spuk/AZWA	-210	-210	-210	-210
Totaal van reparaties en aanpassingen functies	**103**	**103**	**103**	**103**
Totaal nieuwe wensen en aanpassingen functies	**290**	**290**	**290**	**290**

2.3 Paragrafen

De paragrafen 'Lokale heffingen' en 'Onderhoud kapitaalgoederen' is geen onderdeel van de begroting van 1Stroom. De reden hiervoor is enerzijds omdat de gemeente Duiven en Westervoort zelf verantwoordelijk zijn voor het opleggen van de lokale heffingen en het verwerken van deze baten in de administratie. Anderzijds bezit 1Stroom geen kapitaalgoederen als wegen, riolering, water, groen en gebouwen die op grond van het BBV, artikel 12, lid 1 als verplicht onderdeel moeten worden opgenomen.

2.3.1 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate de gemeenschappelijke regeling 1Stroom in staat is tegenvallers op te vangen.

1Stroom kent geen algemene reserve. Eventuele winsten of verliezen worden verrekend met de deelnemende gemeenten. De risico's van 1Stroom worden daarmee door de deelnemende gemeenten afgedekt.

De gemeenschappelijke regeling van 1Stroom geeft wel de mogelijkheid om reserves te vormen.

Lopende het begrotingsjaar worden de ontwikkelingen met betrekking tot de kosten van de werkorganisatie periodiek en nauwgezet gemonitord teneinde tijdig te kunnen bijsturen. Dit gebeurt aan de hand van tussentijdse rapportages. In de halfjaarrapportage wordt wanneer nodig de lopende begroting bijgesteld. Wanneer sprake is van een financiële tegenvaller wordt beroep gedaan op het weerstandsvermogen van Duiven en Westervoort, waarbij het de verdeelsleutel wordt gehanteerd. Beide gemeenten betrekken dit risico in de reguliere programmabegroting.

Algemene risico's 1Stroom

Regelgeving van het Rijk

Door het Rijk worden geregeld nieuwe regelingen en opdrachten aan gemeenten opgelegd. Daarbij is vaak sprake van beperkte beleidsvrijheid. Het in- en uitvoeren van deze taken vergt extra capaciteit. Deze is, zeker gezien de krappe arbeidsmarkt, niet zomaar voorhanden. Het gevolg hiervan kan zijn dat reguliere taken van 1Stroom onder druk komen te staan.

Zeker in het Sociaal domein is sprake van een aantal grote wijzigingen in Rijksbeleid de komende periode, waarvan nog niet bekend is wat dit gaat betekenen voor de rol en takenpakket van de gemeente. De implementatie, het effect en de benodigde capaciteit zijn hiervan nog niet bekend. Dit geeft veel (bestuurlijke) drukte en doet een groot beroep op de uitvoeringscapaciteit.

Druk op gemeentefinanciën

Verwacht werd dat gemeenten in 2026 zo'n € 2,4 miljard minder uit het gemeentefonds zouden krijgen zonder dat ze hiervoor minder taken hoeven uit te voeren. Voor 2026 hebben enerzijds de maatregelen uit het project Financieel gezond en anderzijds de ophoging van de bijdrage uit het gemeentefonds dit probleem sterk verminderd. Het 'ravijnjaar' is daarmee opgeschoven naar 2028. Uit een analyse van de voorjaarsnota door Liasinfo, een digitaal kennisportaal gericht op gemeentefinanciën, blijkt dat gemeenten de komende 3 jaar onder aan de streep meer middelen voor de jeugdzorg krijgen, maar daarna juist minder. In 2028 moeten gemeenten het zelfs met 108 miljoen euro minder doen dan in 2025. Dat zou betekenen dat het tekort oploopt tot bijna een miljard.

Inflatie

De inflatie is fors opgelopen, onder andere als gevolg van stijgende energieprijzen. Het huidige contract met onze energieleverancier loopt tot en met het jaar 2027. Vanaf 2028 bestaat er dus een risico op hogere prijzen. Bij het begroten van de loonkosten is tot en met 2026 rekening gehouden met de CAO afspraken. Daarna is gerekend met het CPB loonindexatie percentage, omdat de CAO loopt tot 1 april 2027 en daarna nog niet bekend is. Door loon- en prijsontwikkelingen kunnen de werkelijke loonkosten hoger uitvallen. Ook is met prijsstijgingen slechts ten dele rekening gehouden. Mocht de inflatie structureel verder oplopen, dan heeft dit een kostenverhogend effect.

Risico's van de bedrijfsvoering

Krapte op de arbeidsmarkt

De krapte op de arbeidsmarkt en een hoger verloop dan voorheen zorgt voor vele wisselingen in de organisatie met extra kosten en verstoring van de continuïteit in de kwaliteit van dienstverlening. Deze situatie leidt er toe dat de organisatie soms risico's moet gaan lopen ten aanzien van het aantrekken van personeel. Zo zal er vaker gekozen moeten worden voor het aantrekken van relatief

onervaren mensen, die intern nog opgeleid moeten worden. Extra kosten ontstaan door werven van nieuwe medewerkers, tijdelijk invullen van vacatures door inhuur en het inwerken van nieuwe mensen. Bovendien kunnen deze vele wisselingen leiden tot een verlies aan kennis en extra werkdruk.

Deskundigheid personeel
Zowel met het aanname- als opleidingsbeleid probeert 1Stroom de juiste medewerkers aan zich te binden en te ontwikkelen. Toch kunnen er bij de uitvoering van het werk fouten worden gemaakt die kunnen leiden tot meerkosten of financiële risico's. Binnen 1Stroom proberen we dit zo veel als mogelijk te voorkomen door het hanteren van het 4-ogen principe, gericht competentiemanagement en het continu aandacht geven aan opleidings- en trainingsfaciliteiten.

Werkloosheidsuitkering medewerkers
1Stroom is eigenrisicodrager voor de werkeloosheidsuitkering. Het beëindigen van contracten brengt op dit gebied dus een financieel risico met zich mee. De mitigerende maatregel die hierop wordt ingezet is om medewerkers ten alle tijden zoveel mogelijk van werk naar werk te begeleiden.

Dalende personeelsbudgetten
Door de deelnemende gemeenten is voor een aantal taken incidenteel budget toegekend voor een specifiek aantal jaren. Dit leidt er toe dat de loonruimte op termijn (fors) afneemt. Vooral in 2027 t.o.v. 2026 betekent dit een aanzienlijke verlaging van het personeelsbudget. Waar intussen gebleken is dat de tijdelijk gefinancierde formatie ingezet wordt voor structurele werkzaamheden, is aan de gemeenten in de Voorjaarsnota's 2026 gevraagd de financiering van de functies structureel te maken.

Langdurig ziekteverzuim
Bij eventueel langdurig ziekteverzuim is het veelal noodzakelijk om zorg te dragen voor tijdelijke vervanging of uitbesteding van de werkzaamheden. Hiermee zijn extra kosten gemoeid. Een deel van deze kosten kan bij langdurig verzuim vergoed worden vanuit het UWV. Denk hierbij ook aan de kosten van zwangerschapsverlof.

Informatiebeveiliging en datalekken
Digitale veiligheid raakt ons allemaal. Ondanks dat de organisatie hier op alle onderdelen goed tegen beschermd is, is bekend dat de wereld van cybercrime zich continu verbeterd en vaak een stap voor loopt. Een groot risico dus wat tot zeer hoge kosten kan leiden met een enorm afbreukrisico. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt inzicht gegeven hoe de organisatie hierop is ingericht.

Kengetallen financiële positie

Door het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is voorgeschreven dat gemeenschappelijke regelingen een basis set van vijf financiële kengetallen opnemen. Voor 1Stroom zijn de kengetallen grondexploitatie en belastingcapaciteit niet van toepassing.

Kengetallen	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029	begroting 2030
netto schuldquote	1%	1%	1%	1%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leninger	1%	1%	1%	0%
solvabiliteitsratio	0%	0%	0%	0%
structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%

Netto schuldquote: geeft inzicht in de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen1Stroom heeft geen gelden uitgeleend. Daardoor is de gecorrigeerde netto schuldquote gelijk aan de netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio: verhouding eigen vermogen /totaal vermogen
1Stroom heeft geen eigen vermogen. Het solvabiliteitsratio is daarmee 0.

2.3.2 Paragraaf Financiering

De paragraaf financiering geeft inzicht in de manier waarop 1Stroom wordt gefinancierd inclusief bijbehorende risico's. Het beleid omtrent financiering binnen 1Stroom is vastgelegd in de financiële verordening (art. 212 GW).

Financiering
De reguliere exploitatiekosten van 1Stroom worden op basis van de vastgestelde begroting gefinancierd door de deelnemende gemeenten Duiven en Westervoort. Deze bijdrage wordt maandelijks gefactureerd zodat 1Stroom beschikt over voldoende liquide middelen voor de reguliere bedrijfsuitoefening. Doordat de reguliere exploitatiekosten worden gefinancierd heeft 1Stroom in principe geen geldleningen nodig. Dit kan echter wel het geval zijn bij de aanschaf en vervanging van bedrijfsmiddelen met een meerjarig nut. In geval van (een tijdelijk) liquiditeitstekort wordt beoordeeld of het zinvol is om gebruik te maken van kortlopende of langlopende leningen.

Financieringsovereenkomst Bank Nederlandse Gemeenten
Met de Bank Nederlandse Gemeenten is in november 2018 een nieuwe financieringsovereenkomst gesloten. In deze overeenkomst is een kredietarrangement opgenomen waarin onder andere de kredietlimiet in rekening courant is vastgesteld. Deze kredietlimiet is vastgesteld op € 3,0 miljoen.

Schatkistbankieren
Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Vanaf 1 juli 2021 is voor gemeenten, provincies, waterschappen en hun gemeenschappelijke regelingen de drempel voor het verplicht schatkistbankieren verhoogd naar 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1.000.000. Alles boven het drempelbedrag (2% van het begrotingstotaal van € 35.793.000) moet verplicht bij het rijk gestald worden. Voor 1Stroom is dit drempelbedrag van toepassing van € 1.000.000

Kasgeldlimiet
In de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) is een kasgeldlimiet vastgelegd om het renterisico bij decentrale overheden te beheersen door een grens te stellen aan de financiering op de korte termijn. Dit betekent dat de korte schulden maximaal 8,2% van het begrotingstotaal mag zijn. Voor 1Stroom bedraagt de kasgeldlimiet ruim € 2.935.000 voor 2026.

(x € 1.000)

Kasgeldlimiet				
Omschrijving	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Begrotingstotaal (totale lasten)	36.475	37.069	37.699	39.632
Percentage kasgeldlimiet	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
Bedrag kasgeldlimiet	2.991	3.040	3.091	3.250

Renterisiconorm

In de Wet FIDO is een renterisiconorm voor decentrale overheden vastgesteld. Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op langlopende schulden. Dit betreffen leningen met een looptijd langer dan één jaar. Beheersing gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningen. Hiermee wordt voorkomen dat een groot deel van de leningen tegelijk opnieuw moeten worden afgesloten, met het risico van snel oplopende rentelasten.

De renterisiconorm betreft 20% van het begrotingstotaal. Dit betekent dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Voor 2027 is de renterisiconorm maximaal € 7.295.000.000 op jaarbasis.

(x € 1.000)

Renterisiconorm				
Omschrijving	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Begrotingstotaal (totale lasten)	36.475	37.069	37.699	39.632
Percentage renterisiconorm	20%	20%	20%	20%
Bedrag renterisiconorm	7.295	7.414	7.540	7.926

2.3.3 Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding en focus 2027

De paragraaf Bedrijfsvoering beschrijft hoe 1Stroom haar organisatie, middelen en processen inzet om de bestuurlijke ambities van de gemeenten Duiven en Westervoort op een betrouwbare en beheersbare manier te realiseren. Waar in de beleidsbegroting de inhoudelijke koers is geschetst, biedt deze paragraaf inzicht in de concretisering daarvan in de bedrijfsvoering.

In 2027 ligt de focus op het bestendigen en borgen van ontwikkelingen die in eerdere jaren zijn gestart, gecombineerd met gerichte stappen om de organisatie wendbaar, financieel beheersbaar en toekomstbestendig te houden. Daarbij geldt nadrukkelijk dat de bedrijfsvoering niet losstaat van de maatschappelijke en bestuurlijke context waarin 1Stroom opereert.

2.3.4 Personeel

Hieronder het beeld van de formatie voor de jaren 2026 en 2027.

Kengetallen formatie 1Stroom	2026	2027
Formatie	328,31	324,88
Formatie per 1000 inwoners	8,19	8,10

De formatie 2027 laat een stijging zien t.o.v. 2026. De afname van het aantal formatieplaatsen wordt veroorzaakt door het aflopen van de financiering van bepaalde tijdelijk gefinancierde formatie.

2.3.5 Organisatie, personeel en sturing

Na de invoering van de nieuwe organisatiestructuur per 1 januari 2026 verschuift in 2027 het accent van inrichting naar werking. De nieuwe structuur en sturingsprincipes moeten in de praktijk hun werking bewijzen en worden waar nodig aangescherpt.

Het Management Development Programma draagt bij aan deze ontwikkeling door het versterken van het onderlinge vertrouwen en de samenwerking tussen directie, domeinmanagers en teammanagers en draagt bij aan voorspelbaarheid in sturing en strategisch handelen. De organisatieontwikkeling is daarmee geen eenmalige ingreep, maar een doorlopend proces waarbij leren, evalueren en bijstellen centraal staan.

Parallel hieraan wordt het strategisch HR beleid herijkt en vanaf 2027 geïmplementeerd. Dit beleid verbindt de strategische ambities van 1Stroom aan concrete HR doelstellingen en instrumenten, zoals strategische personeelsplanning (SPP), talentontwikkeling, sociale veiligheid, vitaliteit en duurzame inzetbaarheid.

Met SPP krijgen we meer inzicht in de beschikbare en benodigde capaciteiten en competenties van medewerkers. Dit wordt afgezet tegen de strategische doelen van de organisatie en wat er nodig is om te zorgen dat nu en in de toekomst de medewerkers voldoende toegerust zijn om de organisatiedoelen te kunnen waarmaken. Daarmee wordt SPP onderdeel van ons strategisch HR beleid.

Eind 2026 houden we een Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO). De uitkomsten hiervan gebruiken we als input voor acties en aandachtspunten vanaf 2027.

Het strategisch HR-beleid wordt in 2027 verder uitgerold en toegepast. Instrumenten zoals strategische personeelsplanning, talentontwikkeling en gerichte inzet van HR-instrumenten ondersteunen de organisatie bij het op orde houden van capaciteit, kwaliteit en continuïteit, in een krappe arbeidsmarkt.

Op het moment van schrijven van deze begroting werken we drie maanden in de nieuwe structuur en kunnen we nog niet aangeven of de effecten die we beoogd hebben met de organisatieontwikkeling zijn gerealiseerd of dat bijsturing noodzakelijk is. Evaluatiemomenten helpen ons om hier een goed beeld van te krijgen en waar nodig aan te passen.

Financiële consequenties
De kosten voor de organisatieontwikkeling zullen structureel €675.000 bedragen. Dit staat los van autonome ontwikkelingen, indexeringen en/of functies die door inhoudelijke of organisatorische noodzaak extra nodig zijn. Met de gewijzigde structuur en verandering in de aansturing en werkwijze

moet 1Stroom een efficiëntere en slagvaardiger organisatie worden. Daarom boeken we een besparing vanuit efficiency in, oplopend tot 2028/2029 van 3% (€ 900.000). Daarmee levert de organisatieontwikkeling vanaf 2027 een structurele besparing op van minimaal € 225.000.

Versterken financiële functie en financiële sturing

De versterking van de financiële functie is een belangrijk onderdeel van de organisatieontwikkeling. Met de financiële functie wordt de gehele keten bedoeld: van beleid en uitvoering tot verantwoording en bestuurlijke besluitvorming. De versterking van de financiële functie draagt niet alleen bij aan betere sturing en verantwoording, maar vormt ook een belangrijke randvoorwaarde voor doelmatige inzet van middelen en het realiseren van efficiencywinst in de bedrijfsvoering.

In de jaren 2025 en 2026 zijn belangrijke stappen gezet in de verbetering van processen, het verduidelijken van rollen en het introduceren van maandcyclisch werken. In 2027 ligt het zwaartepunt op het organisatiebreed borgen en verder professionaliseren van deze werkwijze.

De inzet in 2027 richt zich onder andere op:

- Verder verbeteren van de kwaliteit en voorspelbaarheid van de P&C-cyclus;
- versterken van financiële kennis en vakmanschap bij budgethouders en management;
- optimaliseren van het gebruik van financiële applicaties en sturingsinformatie;
- verminderen van kwetsbaarheid door betere procesbeheersing.

De versterking van de financiële functie is een meerjarig traject. In 2027 worden de eerste structurele effecten zichtbaar, onder andere in betere sturing, minder kwetsbaarheid en een bijdrage aan efficiencywinst in de bedrijfsvoering.

Applicatiebeheer financiële applicatie

In het project verbeteren financiële functie is ook de aanschaf van een nieuwe applicatie opgenomen. Voor de ondersteuning en verdere ontwikkeling van deze applicatie is een applicatiebeheerder nodig.
Deze applicatiebeheerder wordt in 2026 ingehuurd. Ook voor 2027 en 2028 zijn er nog uren applicatiebeheer nodig. Hiervan is vooralsnog onduidelijk of deze binnen de huidige formatie kunnen worden opgevangen.
Verwacht wordt dat na de herindeling het applicatiebeheer ten aanzien van Lias kan worden samengevoegd en dat de structurele kosten daarmee dalen.

2.3.6 Informatievoorziening, Digitalisering en Innovaties

ICT, informatievoorziening en digitale ondersteuning

De bedrijfsvoering is in toenemende mate afhankelijk van betrouwbare ICT-voorzieningen en een goed functionerende informatiehuishouding. In 2027 ligt de nadruk op het versterken en beter benutten van bestaande voorzieningen..

De in 2026 herijkte I&A-visie voor de periode 2027–2029 vormt hierbij het kader. De uitvoering richt zich onder andere op:

- ondersteuning van primaire processen en dienstverlening;
- verbetering van digitale vaardigheden van medewerkers;
- borging van informatiebeveiliging en privacy;

- verdere verbetering van informatiebeheer in het kader van de Woo.

Verder wordt datagedreven werken doorontwikkeld op basis van de lopende pilot.
In 2025 is een start gemaakt met de pilot van drie jaar op het gebied van data gedreven werken. 1Stroom zal dus in 2027 in het derde jaar van de pilot zitten. Voorafgaande aan de begroting 2028 van 1Stroom zal een evaluatie van deze pilot aan het AB aangeboden worden. In de Voorjaarsnota 2026 van de gemeente Duiven en Westervoort is per programma een eerste dashboard opgenomen. Deze zal in 2027 en 2028 verder uitgebreid worden.

Innovatie, AI en digitale autonomie

Ontwikkelingen op het gebied van digitalisering, Artificial Intelligence (AI) en digitale autonomie vragen om een zorgvuldige en beheerste benadering. Deze ontwikkelingen bieden kansen voor verbetering van dienstverlening en bedrijfsvoering, maar brengen tegelijkertijd nieuwe risico's en afhankelijkheden met zich mee.

Landelijk en Europees groeit de aandacht voor digitale autonomie: het vermogen van de overheid om zelf regie te houden over de digitale technologieën en systemen die zij inzet. De rijksoverheid heeft in 2025 een visie vastgesteld waarin wordt benadrukt dat afhankelijkheid van een beperkt aantal, veelal buitenlandse, leveranciers risico's kan opleveren voor de continuïteit, veiligheid en betrouwbaarheid van publieke dienstverlening. Ook de VNG wijst erop dat deze afhankelijkheden directe gevolgen kunnen hebben voor gemeenten, doordat strategische risico's toenemen en de zeggenschap over data en systemen onder druk kan komen te staan.

Hoewel digitale autonomie binnen 1Stroom op dit moment nog geen dominant thema is, neemt het belang hiervan toe. De verdere digitalisering van dienstverlening, het gebruik van cloudoplossingen en strengere (Europese) eisen op het gebied van dataveiligheid en privacy maken dat gemeenten steeds vaker strategische keuzes moeten maken over hun digitale afhankelijkheden. Deze context bepaalt nadrukkelijk de wijze waarop 1Stroom omgaat met innovatie en de inzet van AI.

Tegen deze achtergrond werkt 1Stroom in 2027 aan het gecontroleerd en verantwoord benutten van AI-toepassingen. De inzet is erop gericht kansen te verkennen en toe te passen waar deze aantoonbaar bijdragen aan dienstverlening en bedrijfsvoering, zonder vooruit te lopen op organisatorische of financiële haalbaarheid.

In 2027 worden daartoe de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Verankeren van het beleidskader AI in de organisatieprocessen
  Het vastgestelde beleidskader voor AI wordt toegepast binnen bestaande processen voor dienstverlening en bedrijfsvoering. Afdelingen worden ondersteund bij het werken volgens de richtlijnen op het gebied van veiligheid, ethiek, privacy en transparantie.
- Doorontwikkeling en gerichte opschaling van succesvolle experimenten
  Op basis van de resultaten uit eerdere experimenten worden kansrijke toepassingen verder ontwikkeld en, waar passend, opgeschaald naar pilot- of productiefase. Hierbij is nadrukkelijk aandacht voor technische inrichting, procesinpassing en borging van randvoorwaarden.
- Uitwerken van een meerjarenperspectief voor digitale innovatie

Er wordt een integraal voorstel voorbereid waarin inzicht wordt gegeven in structurele kosten, benodigde capaciteit, beheer van toepassingen en investeringen in datakwaliteit. Dit voorstel dient als basis voor toekomstige besluitvorming binnen de begrotingscyclus.

- Evaluatie en bijsturing
  De effecten van ingezette toepassingen worden geëvalueerd op bijdrage aan kwaliteit, efficientie en dienstverlening. Op basis hiervan worden accenten en prioriteiten voor 2028 bepaald.

Structurele inzet van AI-toepassingen of aanvullende investeringen vindt uitsluitend plaats na expliciete bestuurlijke besluitvorming, waarbij risico's, ethische aspecten en financiële consequenties zorgvuldig worden meegewogen. Hiermee wordt geborgd dat innovatie ondersteunend blijft aan de organisatie en niet vooruitloopt op bestuurlijke, organisatorische of financiële randvoorwaarden.

Met digitaal leiderschap naar een grotere digitale volwassenheid

Om veilig te kunnen werken, informatie goed te kunnen beheren en onze dienstverlening te verbeteren, is het belangrijk dat alle medewerkers voldoende digitaal vaardig zijn. Op dit moment zien we dat het niveau van digitale vaardigheden binnen de organisatie wisselt. Sommige collega's gaan makkelijk mee met nieuwe systemen, terwijl anderen meer ondersteuning nodig hebben. Dit leidt tot risico's op het gebied van dataveiligheid, efficiëntie en het goed op orde houden van onze informatiehuishouding. Dit begint met het vertonen van digitaal leiderschap.

Daarom investeren we in digitaal leiderschap. Digitale leiderschap betekent dat we als organisatie bewust richting geven aan hoe we technologie inzetten om publieke waarde te realiseren. Het vraagt van leidinggevenden dat zij niet alleen investeren in moderne systemen en data-gedreven werken, maar ook een cultuur stimuleren waarin medewerkers veilig kunnen experimenteren, samenwerken en continu leren.

Daarom zetten we in op:

- Gerichte trainingen en begeleiding, afgestemd op verschillende niveaus.
- Meer aandacht voor veilig werken, zoals het herkennen van phishing en zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens.
- Het beter benutten van digitale hulpmiddelen, zodat collega's hun werk makkelijker en slimmer kunnen doen.
- Ondersteuning op de werkvloer, zodat medewerkers vragen snel kunnen stellen en problemen direct worden opgelost.

Met deze investering zorgen we ervoor dat iedereen binnen de organisatie kan meedoen, dat we veilig en toekomstbestendig werken, en dat we onze inwoners en partners nog beter kunnen bedienen.

2.3.7 Kostenbeheersing, efficiëntie en wendbaarheid

In een periode van toenemende financiële druk op gemeenten levert 1Stroom een actieve bijdrage aan kostenbeheersing. Tegelijkertijd blijft het uitgangspunt dat de organisatie aantrekkelijk moet blijven als werkgever en in staat moet zijn haar taken op een kwalitatief goed niveau uit te voeren.
In 2027 richt de inzet zich onder andere op:

- een strikte beoordeling van vacatures en tijdelijke inhuur;
- verdere beheersing van loonkosten via sturingsinformatie en strategische personeelsplanning;

- benutten van efficiencyvoordelen uit organisatieontwikkeling en verbeterde financiële sturing;
- terughoudendheid met nieuwe interne wensen zonder expliciete opdracht of dekking.

De bedrijfsvoering wordt daarmee zo ingericht dat deze ruimte laat voor bestuurlijke keuzes, maar tegelijkertijd duidelijke grenzen stelt aan wat binnen de bestaande middelen haalbaar is.

2.3.8 Overige ontwikkelingen bedrijfsvoering

Nieuwe digitale werkplek

Een goed functionerende digitale werkplek is randvoorwaardelijk voor de dagelijkse werkzaamheden van medewerkers en voor een betrouwbare bedrijfsvoering. De digitale werkplek omvat alle digitale middelen en applicaties waarmee medewerkers werken, zoals laptops en pc's, e-mail, documentbeheer, samenwerkingsmiddelen en kernapplicaties.
De vernieuwing van de digitale werkplek is ingezet om de organisatie beter te ondersteunen bij het uitvoeren van haar taken. De belangrijkste doelen van deze vernieuwing zijn het vergroten van de betrouwbaarheid en stabiliteit van de werkomgeving, het versterken van de digitale veiligheid en het toekomstbestendig maken van de ondersteuning voor modern en flexibel werken.

In 2027 ligt de nadruk op het verder uitrollen, stabiliseren en borgen van de vernieuwde digitale werkplek. Daarmee wordt beoogd dat medewerkers minder hinder ondervinden van storingen, efficienter kunnen werken en beter worden ondersteund in digitale samenwerking. Tegelijkertijd draagt de vernieuwde werkplek bij aan een betere bescherming van gegevens en accounts en aan het voldoen aan actuele beveiligings- en privacy-eisen.

De vernieuwing is noodzakelijk omdat onderdelen van de bestaande omgeving het einde van hun technische ondersteuning bereiken. Door tijdig over te stappen naar een toekomstvaste oplossing wordt voorkomen dat later onder tijdsdruk ingrijpende maatregelen nodig zijn en neemt de beheersbaarheid van de ICT-omgeving toe.

De kosten voor de digitale werkplek worden door de RID gemaakt en vervolgens doorbelast aan 1Stroom. De exacte hoogte van de kosten wordt bepaald in de doorbelasting vanuit de SDL.

Programma- en projectmanagement

1Stroom werkt aan het verder professionaliseren van programma- en projectmanagement. Doel is om programma's en projecten zo doelmatig en doeltreffend mogelijk te organiseren, zodat zij optimaal bijdragen aan de strategische koers van de gemeente.

Hiervoor worden de volgende concrete resultaten opgeleverd:

- Ontwikkeling en implementatie van een spelregelboek voor programma- en projectmanagement.
  Dit document beschrijft onder andere:
  - de rollen en verantwoordelijkheden tussen bestuur, management, opdrachtgevers en programma-/projectmanagers;
  - de voorgeschreven producten voor besluitvorming;
  - afspraken rondom prioriteren, monitoren en selecteren van programma's en projecten.
- Opleveren van standaard formats binnen de levensloop van programma's en projecten.
- Versterking van de bestuurlijke en ambtelijke sturing op programma's en projecten.

E-depot
De gemeente werkt steeds meer digitaal. Dit leidt tot meer en meer digitale archiefbescheiden. Net als voor fysieke bescheiden is de overheid verantwoordelijk om digitale permanent te bewaren bescheiden volgens de Archiefwet in “goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren”. Om aan de wet te voldoen heeft het Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg (SALD) samen met de gemeenten Westervoort, Duiven, Doesburg en Zevenaar het project e-depot gestart. Permanent te bewaren archiefbescheiden in analoge vorm worden overgedragen aan de archiefbewaarplaats. Permanent te bewaren digitale archiefbescheiden dienen overgedragen te worden aan een zogenaamd e-depot.
Het project e-depot wordt geleid door een externe projectleider. Deze werkt niet alleen aan een helder proces rondom overbrenging van permanent te bewaren bescheiden, maar ziet ook kansen rondom uitplaatsing van tijdelijk te bewaren bescheiden. Dit wordt voor de gemeente uitgebreid onderzocht. Daarnaast is er een collectiebeheersysteem aangeschaft om de digitale bescheiden toegankelijk te maken voor iedereen.

Grip op loonkosten en inhuur
Om als 1Stroom een financieel gezond beleid te kunnen voeren, is het van belang om grip te hebben op de loonkosten. Loonkosten zijn gekoppeld aan het formatieplan, er is dynamische stuurinformatie beschikbaar en er zijn heldere sturingsafspraken als kader voor domein- en teammanagers.
De inhuurkosten vertonen de afgelopen jaren een dalende lijn naar 15% van de loonkosten in 2025. Ons doel is om dit de komende jaren nog iets verder terug te dringen.

Verbetering contractregistratie en contractmanagement
Nadat in 2025 het contractmanagement en de contractregistratie van inhuur sterk is verbeterd, wordt in 2026 en 2027 ingezet op de verbetering van het contractmanagement en de contractregistratie van alle contracten. Hiertoe wordt enerzijds verkend of een nieuwe applicatie het proces beter kan ondersteunen, anderzijds wordt de functie van inkoopadviseur/contractbeheerder/ contractmanager ingevuld, waarmee ook de capaciteit beschikbaar is om het proces beter neer te zetten.

2.3.9 Openbaarheidsparagraaf

Transparantie en openbaarheid vormen een belangrijk onderdeel van zorgvuldig en betrouwbaar overheidsoptreden. De uitvoering van de Wet open overheid (Woo) en de verdere verbetering van de informatiehuishouding maken daarom structureel onderdeel uit van de bedrijfsvoering van 1Stroom.

In 2027 ligt de nadruk op het borgen en verder uitvoeren van de verbeteringen die de afgelopen jaren zijn ingezet. Het doel is te komen tot een informatiehuishouding die op orde is, zodat informatie vindbaar, volledig, betrouwbaar en toekomstbestendig is. Dit is noodzakelijk om te kunnen voldoen aan wettelijke verplichtingen, maar draagt ook bij aan zorgvuldige besluitvorming, transparantie en vertrouwen in de overheid.

Voor actieve openbaarmaking wordt gewerkt met een publicatieportaal, waarmee invulling wordt gegeven aan de wettelijke verplichtingen uit de Woo. In 2027 volgen verdere fasen van verplichte openbaarmaking, inclusief nieuwe deadlines, die vragen om blijvende aandacht en uitvoeringscapaciteit binnen de organisatie.

Een belangrijk onderdeel van de opgave in 2027 betreft het verder op orde brengen van het archiefbeheer. Om te kunnen voldoen aan de wettelijke vernietigingsplicht is het noodzakelijk om registraties in de verschillende archiefcategorieën te controleren en waar nodig te verbeteren of te verrijken.

Na akkoord van het Streekarchief kunnen analoge en digitale archiefbescheiden op een zorgvuldige wijze worden vernietigd. Gelet op de omvang en complexiteit van deze werkzaamheden is ook in 2027 aanvullende, deels tijdelijke capaciteit nodig.

De routekaart richting het doel ‘informatiehuishouding op orde in 2028’ is herijkt op basis van de beschikbare capaciteit en inzichten uit de uitvoering. In 2027 ligt de focus op het daadwerkelijk zetten van stappen binnen deze routekaart. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar een doelmatige inzet van de beschikbare Woo-middelen, waaronder de inzet van externe ondersteuning waar dat noodzakelijk en effectief is.

Nieuwe technologische toepassingen ter ondersteuning van de Woo en het informatiebeheer worden alleen ingezet na een expliciete afweging en bestuurlijke besluitvorming, waarbij haalbaarheid, kosten, risico’s en toegevoegde waarde zorgvuldig worden meegewogen.

Financiële begroting

3. Financiële begroting en toelichting

3.1 Financiële meerjarenbegroting

De financiële meerjarenbegroting ziet er als volgt uit:

(x € 1.000)

Omschrijving	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
Personeelskosten	32.073	31.626	32.998	33.445	34.197	35.467
Huisvesting	1.335	1.431	1.435	1.548	1.496	1.506
Automatisering	898	1.098	1.127	1.135	1.058	1.058
Bureau- en organisatiekosten	805	762	862	887	894	872
Organisatie ontwikkeling		975	0	0	0	0
Besparingen irt organisatie ontwikkeling*		-300				
Besparingen op bedrijfsvoering		-300	-30	-30	-30	-30
Nieuwe wensen		213	500	500	500	500
Totale lasten	35.110	35.505	36.891	37.485	38.115	39.373
Baten						
Bijdragen gemeente Duiven	21.540	21.857	22.102	22.460	22.717	23.479
Bijdragen gemeente Westervoort	12.470	12.975	13.906	14.142	14.509	15.005
Overige baten	2.172	673	883	883	889	889
Totale baten	36.184	35.505	36.891	37.485	38.115	39.373
Resultaat voor bestemming	1.075					
Bestemmingsreserve toevoeging	-286					
Bestemmingsreserve onttrekking	8					
Resultaat	**797**					

3.2 Toelichting op de financiële meerjarenbegroting

1Stroom is een uitvoeringsorganisatie en kent geen eigenstandig nieuw beleid. Financiële ontwikkelingen worden bepaald door nieuw beleid dat vanuit de gemeenten wordt aangedragen of door ontwikkelingen in de uitvoering van het bestaande beleid, in de vorm van autonome financiële ontwikkelingen of doordat 1Stroom bestaand beleid op een andere wijze gaat uitvoeren.
De begroting van 1Stroom bestaat grotendeels uit de personele kosten en de kosten die gerelateerd zijn aan personeel. Ontwikkelingen in de budgetten bestaan dan ook gewoonlijk grotendeels uit de ontwikkeling van de loonkosten van het personeel.

Naar de ontwikkeling van de loonkostenbegroting bestaan de wijzigingen in de begroting uit actualisatie van budgetten.

Personeelskosten (€1.373.000 toename t.o.v. 2026)

(x € 1.000)

Omschrijving	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Personeelskosten	32.073	31.626	32.998	33.445	34.197	35.467

Geraamd worden alle loonkosten van de medewerkers van 1Stroom met uitzondering van de griffie en het bestuur van beide gemeenten. Deze kosten worden opgenomen in de begrotingen van de gemeenten.

De ontwikkeling van de loonkosten van de definitieve begroting 2026 naar de voorliggende begroting 2027 bestaat uit de componenten salarissen en overige personeelskosten:

Salarissen € 1.630.000 toename

De ontwikkeling van de salariskosten kent een aantal elementen:

1. De huidige Cao samenwerkende gemeentelijke organisaties heeft een looptijd van 1 april 2025 tot en met 31 maart 2027. De Cao voorziet op 1 januari 2027 in een laatste structurele salarisverhoging van 1,6%. Dit is de laatste stap in een reeks loonsverhogingen, waarmee de totale structurele stijging gedurende de looptijd van de cao op 6,7% uitkomt, plus een nominale verhoging van €35.
   Voor de inschatting van de loonindexatie voor 2027 wordt gebruik gemaakt van de loonvoet overheid uit de meest recente septembercirculaire. De loonvoet in de septembercirculaire 2025 wijkt iets af van de loonvoet in de septembercirculaire 2024. De prognose van de loonkosten is hierop aangepast.
2. Het bestuur van 1Stroom heeft gedurende 2025 geconstateerd dat de capaciteitsproblemen binnen het sociaal domein om structurele oplossingen vroegen. De situatie werd als dusdanig urgent gezien dat niet gewacht kon worden tot de besluitvorming van de Voorjaarsnota's. Er is een plan van aanpak opgesteld dat de problematiek structureel moet oplossen. Het voorstel voor de toevoeging van formatie (ad € 450.000) is ter zienswijze voorgelegd aan de gemeenten en daar met instemming ontvangen.
3. In de definitieve programmabegroting 2026 zijn aparte bedragen opgenomen ten aanzien van de organisatie ontwikkeling, de verwachte efficiencybesparing als gevolg van de organisatie ontwikkeling het aanstellen van een adviseur sociale veiligheid. Deze bedragen zijn nu verwerkt in de loonkostenbegroting.
4. De toevoegingen van middelen aan 1Stroom uit de Voorjaarsnota's 2025 zijn verwerkt in de definitieve programmabegroting 2026. Hierbij is 1 toevoeging over het hoofd gezien. Dit betreft de extra verkeerskundige uit de uitvoeringsagenda mobiliteit.
5. Onderhoudsronde HR21
   Regulier wordt organisatie breed bekeken of functies nog in de juiste/passende HR21 profielen zijn ingedeeld. Door functies in een passend HR21 profiel in te delen zorgen we voor een passende waardering van taken binnen een functie en een goede opbouw van het functiehuis binnen de organisatie. Voor de dekking van de extra kosten die deze onderhoudsronde met zich meebrengt ramen we 0,15% van de loonsom (€ 40.000).

	2027	2028	2029	2.030
Totaal aflopende formatie	-1.259.200	-2.007.600	-2.694.400	-2.694.400

Aangezien de organisatiewijziging, de adviseur Sociale Veiligheid en de toekenning van formatie in de Voorjaarsnota's al in de begroting waren verwerkt, leggen alleen de bijstelling van de indexatie en de toevoeging van formatie in het Sociaal Domein beslag op de middelen van de gemeenten.

In onderstaande tabel worden de toevoegingen van middelen ten opzichte van de begroting 2026 1Stroom nader toegelicht:

Loonvoet sector overheid septembercirculaire 2025		5,1	4,2	4,5	4,5	
Ontwikkeling loonkosten	**Begroting 2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Toelichting**
Loonruimte basis	29.588.486	29.588.486	29.588.486	29.588.486	29.588.486	
Afname formatie t.o.v. 2026		-659.200	-927.600	-1.614.400	-1.614.400	
Verloop budget nieuwe wensen begroting 2025			-180.000	-180.000	-180.000	
Begrote indexatie		1.456.825	2.707.526	3.999.540	3.999.540	
Totale loonkosten in begroting 2026	**29.588.486**	**30.386.111**	**31.188.413**	**31.793.626**	**31.793.626**	
Ontwikkeling loonkosten t.o.v. begroting 2026	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	
Organisatie ontwikkeling		675.000	675.000	675.000	675.000	al begroot op stelpost
Besparing a.g.v. meer efficiency		-600.000	-900.000	-900.000	-900.000	al begroot op stelpost
Toevoeging formatie Sociaal Domein		450.000	450.000	450.000	450.000	aparte begrotingswijziging
Adviseur Sociale Veiligheid		78.000	78.000	78.000	78.000	In begroting 2026 bij nieuwe wensen
Extra verkeerskundige (uitvoeringsagenda mobiliteit)		125.000	125.000	125.000	125.000	VJN 2025 Duiven en Westervoort
Werkelijke indexatie		1.561.441	2.807.047	4.107.947	5.377.941	
Mutatie indexatie		104.616	99.520	108.407	1.378.400	
Totaal begrote loonkosten	**29.588.486**	**31.218.727**	**31.715.933**	**32.330.033**	**33.600.027**	
Nog in te vullen stelpost		**-440.184**	**-740.184**	**-740.184**	**-740.184**	

Toelichting stelpost

1Stroom heeft zichzelf in het kader van het bijdragen aan de financiële situatie van de gemeenten een efficiency taakstelling opgelegd oplopend tot 3 % van de personeelskosten. Deze taakstelling is tijdens het doorvoeren van de organisatiewijzing deels ingevuld, maar er resteert nog een forse taakstelling. Hieraan wordt intensief aandacht besteed binnen de organisatie, door vacatures in het managementteam op noodzaak te beoordelen. Verder wordt verwacht dat het project Versterken Financiële Functie gaat leiden tot efficiencyverbeteringen. Ook de toepassing van Artifical Intelligence zal op termijn leiden tot efficiencyverbetering. Er lopen nu pilots om de mogelijkheden in kaart te brengen.

Aandachtspunt

Door de deelnemende gemeenten zijn een aantal personeelsbudgetten voor een beperkt aantal jaren toegekend. Dat leidt er toe dat de dekking van personeelskosten varieert. Budgetten die toegekend zijn voor de collegeperiode in plaats van structureel, leiden tot een sterke daling van het personeelsbudget van 2026 naar 2027. In de Voorjaarsnota's van beide gemeenten wordt voor een aantal van deze tijdelijk toegekende budgetten voor personeelskosten een voorstel gedaan voor het verlengen dan wel structureel maken van die budgetten.

Het beeld ten aanzien van het verloop is als volgt:

	2027	2028	2029	2.030
Totaal aflopende formatie	-1.259.200	-2.007.600	-2.694.400	-2.694.400

1Stroom zet diverse maatregelen in om het risico van deze afnemende personeelsbudgetten te beheersen. Zo wordt middels het dashboard van Grip op loonkosten de ontwikkeling van het budget voor het management duidelijk in beeld gebracht en helpt dit de managers bewust de maken van de personele vraagstukken die door de budgetontwikkeling ontstaan. Ook de strategische personeelsplanning is onderdeel van het instrumentarium om te sturen op de structurele inzet van personeel. Verder zal bij de inzet van functies die tijdelijk gefinancierd zijn bekeken worden in hoeverre deze generiek inzetbaar zijn.

Overige personeelskosten afname € 257.000

Kosten voormalig personeel € 20.000 afname
Als een arbeidsovereenkomst, om uiteenlopende redenen, niet verlengd wordt kunnen er kosten ontstaan voor o.a. uitkeringen van UWV en ABP of een outplacementtraject. De kosten kunnen jaarlijks fluctueren. Op basis van de ervaringscijfers van voorgaande jaren kan het budget met € 20.000 worden afgeraamd.

Traineeship € 100.000 afname
Het budget van € 200.000 wordt verlaagd naar € 100.000. Ook met een lager budget zien we voldoende mogelijkheden om trainees kennis te laten maken met de organisatie én om voordelen van de inzet van trainees te ondervinden. Het voordeel wordt ten gunste van de taakstelling gebracht.

Inhuur € 80.000 afname
Het budget wordt verlaagd met € 80.000. Er wordt vanuit gegaan dat de verbeterde sturing als gevolg van de organisatiewijziging en het project grip op loonkosten deze besparing mogelijk maakt. Het tijdelijk personeel voor tijdelijke klussen, piekbelasting of vervanging bij ziekte wordt gedekt uit de onder uitputting van het salarisbudget. Het voordeel wordt ten gunste van de taakstelling gebracht.

Opleidingskosten € 60.000 afname
Als gevolg van het feit dat er een aantal jaren forse onderbesteding is geweest van deze post, veroorzaakt door diverse redenen, is het budget de laatste jaren niet meer geraamd conform het beleidsuitgangspunt van 2% van de loonsom. De voorgenomen en noodzakelijke organisatieverandering vraagt echter om substantiële middelen voor verdere ontwikkeling van management en medewerkers. Om die reden is het opleidingsbudget opgetrokken naar de in het personeelsbeleid vastgestelde 2% van de loonsom. In verband met de taakstelling voor 1Stroom stellen we de raming echter bij. Concreet betekent dit een afname van € 60.000. Het voordeel wordt ten gunste van de taakstelling gebracht.

Arbokosten € 30.000 toename
Op basis van de gemiddelde uitgaven van de laatste jaren wordt het budget verhoogd met € 30.000. Uit dit budget worden o.a. de kosten voor het contract met de arbodienstverlener en de inschakeling van andere deskundigen op dit terrein betaald. Tevens de kosten van beeldschermbrillen, soloprotect en de kosten voor het BHV- en AI-team (inclusief opleidingskosten en kosten van benodigde hulpmiddelen).

Werving personeel € 10.000 afname
De raming is o.a. bedoeld voor de kosten van digitale wervingskanalen, advertenties, eventuele persoonsonderzoeken, kosten voor Verklaringen Omtrent het Gedrag, alsmede de kosten voor de nieuwe medewerkersdag. Vanwege de krapte op de arbeidsmarkt zetten we meer in op pro-actieve arbeidsmarktcommunicatie. We proberen daar zoveel mogelijk ons bestaande contract met de wervingssite voor in te zetten. In het kader van de taakstelling voor 1Stroom hebben we € 10.000,- afgeraamd. Totale raming € 30.000,-.

Reiskosten woon-werkkosten toename € 40.000
Ingaande 1 januari 2024 is de Regeling tegemoetkoming kosten woon-werkverkeer ingevoerd. Op

basis van de ervaringscijfers is de raming nu opgetrokken met € 40.000,- per jaar.

Huisvesting (€ 4.000 toename)

(x € 1.000)

Omschrijving	Jaarrekening 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029	begroting 2030
Huisvesting	1.335	1.431	1.435	1.548	1.496	1.506

Dit betreft de kosten van beide gemeentehuizen en de gemeentewerf in Duiven. De kosten die onder huisvesting worden verantwoord zijn onder andere: schoonmaakkosten, onderhoudskosten en verzekeringskosten.

Energielasten € 70.000 afname
De gezamenlijke energielasten van de beide gemeentehuizen en het afvalaanbiedstation kan worden verlaagd met € 70.000. Het energie contract loopt tot en met 2027. Het budget dient in 2028 te worden aangepast aan het af te sluiten contract met de energieleverancier. Voorzichtigheidshalve wordt de besparing alleen voor 2027 begroot.

Kapitaalslasten € 18.000 afname
Het investeringskrediet voor de vervanging van bureaustoelen wordt de komende jaren niet volledig benut zal worden. Plus dat de kredieten van de telefoontoestellen die zijn uitgesmeerd over meerdere jaren geven dit een voordelig verschil in de kapitaalslasten.

Exploitatiekosten € 46.500 toename
De stijgende kosten voor afvalverwerking spelen ook algemene prijsstijgingen en hogere onderhoudskosten een rol. Op basis van de recente realisatiecijfers en deze ontwikkelingen wordt voorgesteld het budget structureel te verhogen met €46.500 naar €75.000. Hiermee wordt beter aangesloten bij de verwachte uitgaven.

Kantine € 15.000 toename
Door een continue stijging van de ingekochte producten dient het budget te worden bijgesteld.

Schoonmaak € 10.000 toename
De uitgaven zijn bijgeraamd op basis van de uitgaven van het jaar 2025.

Automatisering € 29.000 toename

(x € 1.000)

Omschrijving	Jaarrekening 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029	begroting 2030
Automatisering	898	1.098	1.127	1.135	1.058	1.058

E-HRM applicatie € 15.000 afname
Binnen 1Stroom werken we met een E-HRM applicatie voor onze personeelsadministratie, het verwerken van de salarisadministratie en het genereren van managementinformatie. In januari 2026 is een nieuw contract afgesloten. Voor 2026 is er een budget beschikbaar gesteld van € 35.000 en voorde jaren daarna € 20.000

Software sociaal domein € 30.000 afname
Het pakket voor sociaal domein is inmiddels geïmplementeerd en er is alleen nog sprake van vaste kosten, het budget is hierop aangepast,

Automatisering € 11.000 toename
Een toename in de kosten in het maatwerk afgenomen van de Samenwerking De Liermers.

Overige bedrijfsvoeringkosten (€ 100.000 toename)

(x € 1.000)

Omschrijving	Jaarrekening 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029	begroting 2030
Overige bedrijfsvoeringskosten	805	762	862	887	894	872

Kapitaalslasten € 62.000 toename
Dit betreft het effect van de toename van de voorgenomen investeringen in 2026, waardoor vanaf 2027 hogere kapitaallasten ontstaan.

Portokosten € 40.000 toename.
De aanbesteding in 2025 is duurder uitgevallen. Het budget van € 40.000 is destijds niet aangepast op de nieuwe verwachte kosten. Nu zijn de bedragen aangepast op de werkelijke uitgaven van het jaar 2025

Besparingen niet gerelateerd aan organisatiewijzigingen
De organisatie is zich ervan bewust dat de huidige tijd, waarin gemeenten voor forse financiële uitdagingen staan, ook een directe bijdrage vanuit de gemeenschappelijke regeling 1Stroom vraagt. Tegelijkertijd is het belangrijk in te blijven zetten op de aantrekkelijkheid van de organisatie als werkgever. Als die minder wordt, raakt dat direct de mate waarin 1Stroom in staat is politiek-bestuurlijke ambities vorm te geven en uit te voeren. Daarom is vanaf 2026 een bezuiniging op de organisatie- en personeelsgerelateerde kosten (1% van de loonsom) opgevoerd. Gelet op de huidige arbeidsmarkt en de gedachte achter de ingezette organisatieontwikkeling achten we dit een maximaal haalbare besparing op deze kosten. Bij een grotere taakstelling wordt het fundament van de organisatie te fors geraakt. Dit betekent ook dat er na deze besparing geen ruimte meer is in de begroting van 1Stroom om nieuwe wensen of ontwikkelingen zelf op te vangen.

Omschrijving	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029	begroting 2030	begroting 2031
Te realiseren besparingen	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000
Gerealiseerd						
Opleidingskosten	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
Inhuur	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
Trainees	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Vrijval reserve thuiswerkplek (incidenteel)	-30.000					
Werving personeel	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Externe zaalhuur	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
Literatuur	-9.000	-9.000	-9.000	-9.000	-9.000	-9.000
Organisatieontwikkeling	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Totaal gerealiseerde besparingen	**-300.000**	**-270.000**	**-270.000**	**-270.000**	**-270.000**	**-270.000**
Nog in te vullen besparing	0	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000

Nieuwe wensen

In deze begroting wordt voorgesteld om een aantal aanpassingen te doen in de formatie van 1Stroom. Deels gaan deze aanpassingen over het omzetten van inhuur in vaste formatie, deels wordt nieuwe formatie gevraagd. Tegenover de extra lasten staan ook extra baten. Een uitgebreide toelichting is te vinden in paragraaf 2.2.9 Nieuwe wensen.

Overige baten

(x € 1.000)

Omschrijving	Jaarrekening 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029	begroting 2030
Overige baten	2.172	673	883	883	889	889

Bijdrage uit Brede Spuk/AZWA voor buurtsportcoaches € 210.000 toename

Onderdeel van de nieuwe wensen is het voorstel om de ingehuurde buurtsportcoaches op te nemen in de vaste formatie. Deze buurtsportcoaches worden op dit moment gedekt uit de Brede Spuk en vanaf 2027 uit het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Zowel de lasten als de baten zijn begroot in de gemeentebegrotingen. Met het omzetten van inhuur naar vaste formatie, worden zowel de lasten als de baten overgeheveld van de gemeentebegrotingen naar de begroting van 1Stroom.

Bijdrage gemeente Duiven

Bij het bepalen van de bijdragen van de deelnemende gemeenten worden als eerste de kosten in rekening gebracht die specifiek zijn voor de betreffende gemeente. Voor de gemeente Duiven gaat het hier om het afvalaanbiedstation en de grondexploitaties van Duiven en de maatwerkafspraken van de gemeente Duiven.

Over het resterende bedrag wordt de verdeelsleutel van 61% van de kosten 1Stroom voor de gemeente Duiven toegepast.

(x € 1.000)

Omschrijving	Jaarrekening 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029	begroting 2030
Bijdragen gemeente Duiven	21.540	21.857	22.327	22.694	22.951	23.712

Bijdrage gemeente Westervoort

Bij het bepalen van de bijdragen van de deelnemende gemeenten worden als eerste de kosten in rekening gebracht die specifiek zijn voor de betreffende gemeente. Voor de gemeente Westervoort gaat het hier om de grondexploitaties van Westervoort en de maatwerkafspraken van de gemeente Westervoort.

Over het resterende bedrag wordt de verdeelsleutel van 39 % van de kosten 1Stroom voor de gemeente Westervoort toegepast.

						(x € 1.000)
Omschrijving	Jaarrekening 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029	begroting 2030
Bijdragen gemeente Westervoort	12.470	12.975	13.682	13.909	14.275	14.772

3.3 Toelichting op de bijdragen van de gemeenten

			begroting 2027	
Totale lasten 1Stroom			36.891.264	
Overige baten	-/-		882.900	
	Netto door te belasten		*36.008.364*	
Waarvan voor rekening			**Duiven**	**Westervoort**
Afvalaanbiedstation	-/-		599.000	
Grondexploitatie	-/-		535.000	275.000
Communicatie ruimtelijke projecten	-/-			
Toegang beschermd wonen	-/-			15.623
Extra consulent inburgering	-/-			
Uitvoering woonvisie	-/-		300.000	
Uitvoering participatie	-/-		82.500	55.000
Jeugdboa	-/-			
Maatwerl leerlingenvervoer	-/-			
Regionale opgaven	-/-		67.500	45.000
Aanpak zwerfafval	-/-		28.350	
Pilot zelfbeheer	-/-			
Woningbouw	-/-			
Specifalistisch ondersteuner Jeugd			35.000	70.000
Projectleider Blijfwijk				
	Totaalbedrag		*1.647.350*	*460.623*
	Netto door te belasten		33.900.391	
Doorbelasting cf. verdeelsleutel				
Aandeel Duiven		61%	20.679.239	
Aandeel Westervoort		39%	13.221.153	
	Aandeel Duiven doorbelaste kosten		1.647.350	
	Aandeel Duiven cf. verdeelsleutel		20.679.239	
	Totaal aandeel Duiven		22.326.589	
	Aandeel Westervoort doorbelaste kosten		460.623	
	Aandeel Westervoort cf. verdeelsleutel		13.221.153	
	Totaal aandeel Westervoort		13.681.776	
	Totale doorbelasting Duiven + Westervoort		**36.008.364**	
	Netto door te belasten		**36.008.364**	
	Verschil		-	

De bijdragen van de gemeenten worden bepaald volgens een vaste methodiek. De bijdrage voor 2027 wordt hieronder toegelicht aan de hand van de cijfers.

Nadat de overige baten in mindering zijn gebracht op de totale lasten van 1Stroom worden de verwachte lasten rondom de grondexploitaties, het afvalaanbiedstation en de formatietoekenningen specifiek voor Duiven of Westervoort voor 100% doorbelast aan de gemeente Duiven of Westervoort. Op het resterende bedrag wordt de verdeelsleutel toegepast: 61% voor Duiven en 39% voor Westervoort.

De bijdragen van de gemeenten aan 1Stroom worden door beide gemeenten verwerkt in hun meerjarenramingen.

3.3 Geprognosticeerde meerjarenbalans

De geprognosticeerde balans geeft inzicht in de ontwikkeling van de investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte. Onderstaande balans laat zien dat de kortlopende schulden in principe opgevangen kunnen worden vanuit de waarde van de vaste en vlottende activa. Een eventueel risico in de balans is hierdoor zeer beperkt.

(x € 1.000)

Meerjarenbalans 2027-2030						
	2025	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Activa						
vaste activa:						
*vaste activa met econ. nut	985	950	896	545	379	284
*vaste activa met maatsch. nut						
vlottende activa	5.230	3.375	3.500	3.500	3.500	3.500
Totaal Activa	6.215	4.325	4.396	4.045	3.879	3.784
Passiva						
vaste passiva:						
*reserves	904	70	60	40	20	
*voorzieningen	366	365	365	265	165	65
*langlopende schulden						
vlottende passiva						
*kortlopende schulden	4.945	3.890	3.971	3.740	3.694	3.719
Totaal Passiva	6.215	4.325	4.396	4.045	3.879	3.784

3.4 Vervangingsinvesteringen

Voor de komende jaren staan de volgende vervangingsinvesteringen gepland. De kapitaalslasten van deze investeringen zijn al verwerkt in de budgetten van deze begroting. In onderstaand overzicht is te zien waarin geïnvesteerd wordt:

Vervangingsinvesteringen	Investering	Aanschafjaar	2026	2027	2028	2029	2030
Facilitair							
Telefoontoestellen	140.000	2024		50.000	50.000	30.000	
Totaal facilitair	140.000			50.000	50.000	30.000	
Tractie							
Fuso V-727-KF	76.000	2026	76.000				
Fuso V-947-JV	81.000	2026	81.000				
Fuso V-884-JX	81.000	2026	81.000				
Fuso V-794-PX	80.000	2026	80.000				
Hyundai H200	45.000	2029				45.000	
Fuso 9-VZF-20	50.000	2029				50.000	
Fuso 3-VXT-80	50.000	2029				50.000	
Renault Kangoo ZE	35.000	2026	35.000				
MAN vrachtwagen	215.000	2027		215.000			
Piagio VDJ-28-X	35.000	2027		35.000			
Valtra N114	98.000	2027		98.000			
Aanhangstrooier	33.000	2026	33.000				
Aanhangstrooier	45.000	2030					45.000
Aanhangstrooier	40.000	2030					40.000
Strooier Fuso 3-VTX-80	32.000	2027		32.000			
Ploeg Valtra	10.000	2027		10.000			
Strooier Fuso V-947-JV	32.000	2027		32.000			
Steyr 9086+ voorladder	98.000	2026	98.000				
VW Crafter VJZ-44-x	64.000	2028			64.000		
Nissan E-NV 200	52.000	2028			52.000		
Totaal tractie	1.252.000		484.000	422.000	116.000	145.000	85.000
Automatisering							
Vervanging hardware	600.000	2030			75.000	75.000	75.000
Totaal automatisering	600.000				75.000	75.000	75.000
Totaal			**484.000**	**472.000**	**241.000**	**250.000**	**160.000**

3.5 Baten en lasten per taakveld – volgt nog